

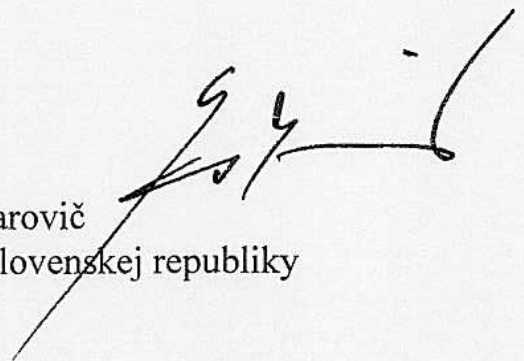
Prezident Slovenskej republiky

Číslo: 3283-2010-BA

ROZHODNUTIE
prezidenta Slovenskej republiky

o vrátení zákona z 9. decembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon
č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou
starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších
predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Predkladá:
Ivan Gašparovič
prezident Slovenskej republiky

Bratislava 27. decembra 2010

I

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 9. decembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokúvaní zákon schválila so zmenami, ktoré sú uvedené v časti III.

II

Podľa čl. V štvrtého bodu § 36 doplneného odseku 8 schváleného zákona držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti môže sám alebo prostredníctvom inej osoby (ďalej len „organizátor systému“) poskytovať pacientom súhrn zliav a výhod v súvislosti s výdajom lieku, dietetickej potraviny alebo zdravotníckej pomôcky podľa odseku 7 písm. a) až c) (ďalej len „predpisové položky“), ako aj v súvislosti s výdajom lieku, dietetickej potraviny alebo zdravotníckej pomôcky, ktoré nie sú predpisovými položkami (ďalej len „nepredpisové položky“), ak sa splnia nasledovné podmienky (ďalej len „vernostný systém“):

- a) všeobecné podmienky vernostného systému a všetky ich neskoršie zmeny (ďalej len „vernostné podmienky“) sú pred ich účinnosťou vhodným spôsobom uverejnené na webovom sídle držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti alebo organizátora systému za všetkých držiteľov povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti zapojených do vernostného systému; za vhodný spôsob uverejnenia vernostných podmienok sa považuje ich uverejnenie na webovom sídle po celú dobu účinnosti vernostného systému,
- b) vernostné podmienky sú zároveň voľne prístupné návštevníkom každej verejnej lekárne alebo výdajne zdravotníckych pomôcok zapojenej do vernostného systému,
- c) vernostné podmienky určujú všetkých držiteľov povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti, ktorí sú zapojení do vernostného systému za rovnakých vernostných podmienok,
- d) vernostné podmienky nesmú umožňovať zľavy v naturáliách, rabaty v naturáliách alebo poskytovanie iných peňažných plnení; nepeňažným plnením však nie je poukaz na budúcu peňažnú zľavu,

- e) dovoľené zľavy alebo výhody môžu mať len formu priamej alebo nepriamej zľavy z ceny uskutočňovaného nákupu alebo budúceho nákupu predpisových položiek alebo nepredpisových položiek (ďalej len „nákup“); nemôže ísť o iné peňažné plnenie,
- f) dovoľené zľavy a výhody môže poskytnúť držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti alebo organizátor systému,
- g) okamihom uskutočnenia nákupu predpisovej položky čiastočne uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia, ktorej cena je znížená o poskytnutú zľavu, vzniká povinnosť držiteľa povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti, u ktorého bol uskutočnený nákup, na poskytnutie podielu na zľave, určeného v súlade so zásadou nemennosti pomeru úhrady zdravotnej poisťovne a úhrady poistenca podľa osobitného predpisu zdravotnej poisťovni; podrobnosti o splatnosti a stanovení výšky podielu na zľave určí zmluva o poskytovaní lekárenskej starostlivosti.

Z úvodnej vety čl. V štvrtého bodu § 36 doplneného odseku 8 schváleného zákona vyplýva, že držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti môže sám alebo prostredníctvom inej osoby (ďalej len „organizátor systému“) poskytovať pacientom súhrn zliav a výhod v súvislosti s výdajom lieku, dietetickej potraviny alebo zdravotníckej pomôcky. Z tohto citovaného textu nie je zrejmé, kto je „iná osoba (ďalej len „organizátor systému“)“.

V schválenom zákone chýba, kto a za akých podmienok môže byť organizátorom systému. Absencia úpravy týchto otázok, podľa môjho názoru, znamená riziko, že organizátorom systému môže byť ktorákoľvek fyzická osoba za nejasných podmienok.

Slovné spojenie „organizátor systému“ nie je, podľa môjho názoru, ani v súlade s § 36 ods. 3 písm. d) platného a účinného zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z. o reklame v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti podľa § 35 ods. 3 je povinný zabezpečiť, aby objednávanie, príjem, kontrolu, uchovávanie, prípravu a výdaj liekov a zdravotníckych pomôcok, zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami a vedenie príslušnej evidencie riadil odborný zástupca, a teda nie iná osoba.

Zo schváleného zákona nie je zrejmé ani postavenie inej osoby ako organizátora systému v nadväznosti na § 35 ods. 11 platného a účinného zákona č. 140/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého lekárenskú starostlivosť nemôže poskytovať osoba, ktorá je oprávnená predpisovať lieky a zdravotnícke pomôcky, okrem osoby uvedenej v § 39 ods. 1 písm. c) a fyzickej osoby, ktorá neposkytuje ambulantnú zdravotnú starostlivosť alebo ústavnú zdravotnú starostlivosť.

Platný a účinný zákon č. 140/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov nepozná ani slovné spojenia „predpisové položky“ a „nepredpisové položky“. Triedenie liekov podľa ich výdaja upravuje § 38a platného a účinného zákona č. 140/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Nemožno súhlasiť ani so zavedením slovného spojenia „súhrn zliav a výhod“ v súvislosti s výdajom liekov a dietetických potravín na lekársky predpis a zdravotníckych pomôcok na lekársky poukaz. Podľa § 80 ods. 1 písm. e) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zdravotnícky pracovník povinný vykonávať svoje zdravotnícke povolanie odborne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a s Etickým kódexom zdravotníckeho pracovníka (príloha č. 4 zákona). Podľa deviateho bodu tohto etického kódexu pri predpisovaní a odporúčaní liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín sa zdravotnícky pracovník nesmie riadiť komerčnými hľadiskami, ale výlučne poznatkami lekárskej vedy, profesionálnym úsudkom, svojim svedomím a potrebou pacienta.

Nie je tiež zrejmé, čo sa rozumie „cenou uskutočneného nákupu alebo budúceho nákupu predpisových položiek a nepredpisových položiek“. Toto slovné spojenie nie je vymedzené ani v ustanoveniach zákona č. 140/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov upravujúcich základné pojmy (§ 2), ani pri vymedzení pojmu lekárenskej starostlivosti (§ 34 ods. 1). Zavedenie nových nedefinovaných pojmov vedie k nejednoznačnému výkladu a problémom pri vykonávaní zákona.

Podľa čl. V štvrtého bodu § 36 ods. 8 písm. a) schváleného zákona všeobecné podmienky vernostného systému a všetky ich neskoršie zmeny musia byť vhodným spôsobom uverejnené pred ich účinnosťou. Z obsahu čl. V štvrtého bodu § 36 ods. 8 schváleného zákona možno usudzovať, že rozsah a výšku zliav a výhod (nie je jasné akých) určí držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti alebo „organizátor systému“ pred ich účinnosťou, teda o výške zliav a výhod ako aj o určení, na ktoré lieky, dietetické potraviny a zdravotnícke pomôcky sa budú zľavy a výhody poskytovať bude rozhodovať aj organizátor systému, ktorým je iná osoba ako držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti. Z uvedeného je teda zrejmé, že na výšku zliav a výhod a určenie liekov, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok, na ktoré sa budú zľavy a výhody poskytovať bude mať bezprostredný vplyv držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti len v prípade, ak sa individuálne rozhodne poskytovať zľavy a výhody vo svojej lekární. Vzhľadom na to, že podľa § 35 ods. 6 platného a účinného zákona č. 140/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov fyzickej osobe a právnickej osobe možno vydať povolenie na poskytovanie lekárenskej starostlivosti len v jednej verejnej lekární a v jednej pobočke verejnej lekárne, je zrejmé, že vernostný systém týkajúci sa viacerých lekární bude môcť organizovať len „organizátor systému“, ktorým

bude jeden z poskytovateľov lekárenskej starostlivosti alebo iná osoba. Schválený zákon pritom neobsahuje podmienky zapojenia jednotlivých držiteľov povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti do vernostného systému.

Z čl. V štvrtého bodu § 36 ods. 8 schváleného zákona nie je zrejmé, ako sa bude postupovať pri zľave na doplatku lieku, dietetickej potraviny a zdravotníckej pomôcky prostredníctvom inej osoby a súčasne ako bude držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti dodržiavať ustanovenia § 45 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 577/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov pri znížení predajnej ceny čiastočne uhrádzaného lieku na základe verejného zdravotného poistenia alebo čiastočne uhrádzanej dietetickej potraviny na základe verejného zdravotného poistenia v lekárni musí zostať pomer úhrady zdravotnej poisťovne a úhrady poistenca nezmenený. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 577/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov pri znížení predajnej ceny čiastočne uhrádzanej zdravotníckej pomôcky na základe verejného zdravotného poistenia vo výdajni zdravotníckych pomôcok musí zostať pomer úhrady zdravotnej poisťovne a úhrady poistenca nezmenený. Podľa môjho názoru, poskytovanie zliav a výhod prostredníctvom inej osoby môže v praxi znamenať obchádzanie § 45 zákona č. 577/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že text čl. V štvrtého bodu § 36 doplneného odseku 8 schváleného zákona nie je v súlade s § 68 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého znenie návrhu zákona musí byť zrozumiteľné a musí byť z neho zrejmé, čo sa má zákonom dosiahnuť.

Čl. V štvrtý bod § 36 ods. 8 schváleného zákona nie je v súlade ani so základnými požiadavkami kladenými na zákon ustanovenými v čl. 4 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov (č. 19/1997 Z. z.), ktoré sú podľa § 69 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. pre navrhovateľa zákona záväzné. Podľa čl. 4 ods. 2 týchto legislatívnych pravidiel zákon musí byť terminologicky presný a jednotný. Možno v ňom používať len správne a v právnom poriadku ustálené pojmy a správnu právnu terminológiu. Ak niet vhodného pojmu alebo termínu, možno na jeho utvorenie použiť iné slovo alebo slovné spojenie, ktoré vyhovuje z významovej stránky. Nový pojem treba v zákone právne vymedziť.

Slovenská republika je podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky aj právny štát. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 19/98, „ak právna norma obsiahnutá v ustanovení zákona nie je formulovaná jednoznačne a pre jej adresáta nie je dostatočne zrozumiteľná, pričom tento nedostatok nie je možné odstrániť ani výkladom podľa č. 152

ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, jej obsah nie je v súlade s obsahom princípu právneho štátu vyjadreným v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Preto mám pochybnosti aj o súlade čl. V štvrtého bodu § 36 doplneného odseku 8 schváleného zákona s obsahom princípu právneho štátu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhujem v čl. I štvrtý bod schváleného zákona vypustiť. Navrhujem vypustiť aj druhý bod a tretí bod, lebo s úpravou obsiahnutou v čl. I štvrtom bode súvisia.

III

V nadväznosti na dôvody uvedené v časti II navrhujem, aby Národná rada pri opätovnom prerokúvaní schválila zákon s týmito zmenami:

1. V čl. I dvadsiatom siedmom bode § 86h v nadpise sa slová „od 1. januára 2011“ nahrádzajú slovami „od 1. apríla 2011“.
2. V čl. I dvadsiatom siedmom bode § 86h ods. 1 sa slová „za mesiac január 2011 vo februári 2011“ nahrádzajú slovami „za mesiac apríl 2011 v máji 2011“.
3. V čl. I dvadsiatom siedmom bode § 86h ods. 2 sa slová „do 30. apríla 2011“ nahrádzajú slovami „do 31. júla 2011“.
4. V čl. IV dvanástom bode § 102i v nadpise sa slová „od 1. januára 2011“ nahrádzajú slovami „od 1. apríla 2011“.
5. V čl. IV dvanástom bode § 102i sa slová „do 31. decembra 2011“ nahrádzajú slovami „do 30. júna 2012“ a slová „do 30. júna 2012“ sa nahrádzajú slovami „do 31. decembra 2012“.
6. V čl. V sa vypúšťajú druhý bod až štvrtý bod.
Doterajší piaty bod sa označuje ako druhý bod.
7. Čl. VI znie :

„Čl. VI

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2011, okrem čl. I trinásteho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 1. septembra 2011, tretieho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 1. novembra 2011, siedmeho bodu § 14 ods. 2 písm. b) a dvadsiateho štvrtého bodu, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. apríla 2012, a čl. V, ktorý nadobúda účinnosť 1. júla 2011.“.

Bratislava 27. decembra 2010